

Peltomaan laatutesti kurkistaa pinnan alle

Kaisa Tolonen, ProAgria Maaseutukeskusten Liitto

Jäikö sato pieneksi? Oliko pellon kuivumisessa ongelmia? Peltomaan laatutestillä kyetään selvittämään usein mystiseksi jääviä ongelmia pellon kasvukunnossa. Kun testaa omat toimintatapansa ensin pirtin pöydän ääressä ja kurkistaa ongelmalohkoilla maan pinnan alle, löytää usein selityksen lohkoa vaivanneeseen ongelmaan.

Peltomaan laatutesti kertoo kattavasti ja nopeasti viljelymaan laadusta. Testissä selvitetään tilalla käytössä olevat viljelytoimenpiteet, lohkon maan rakenne useilla eri mittareilla sekä lohkon lierokanta, maahengitys ja vedenjohtavuus. Kun Peltomaan laatutesti tehdään yhdessä asiantuntijan kanssa ja tulokset analysoidaan huolellisesti, saa viljelijä ohjeet kunnostusta tarvitsevien lohkojen hoitamiseen tai hyvän kasvualustan säilyttämiseen. Lisäksi viljelijä saa tiedon jo ennakkoon mahdollisten tulevien ongelmien varalta ja voi estää niitä tapahtumasta.

Laatutesti kertoo maasta

Viime vuonna käyttöön otettu Peltomaan laatutesti on herättänyt viljelijöiden mielenkiinnon viljelymaan laatuun. Testissä arvioidaan asioita, joihin viljelijä voi itse vaikuttaa. Tieto maan rakenteesta ja sen biologisista ominaisuuksista yhdessä ravinnetilanteen kanssa muodostaa kattavan kuvan lohkon toimintakyvystä ja antaa selityksen yllätyksellisille satotilanteille. Kun testin tekee yhdessä neuvojan kanssa, saa uusia näkymiä tuotantoonsa. Testin tulokset selviävät testin teon aikana, ja samalla on mahdollista keskustella tuloksista ja toimenpidemuutoksista asiantuntijan kanssa.

Muokkaus näkyy pintaa syvemmillä

ProAgria Oulun luomuneuvoja **Olli Valtonen** on käyttänyt Peltomaan laatutestiä jo useiden viljelijöiden kanssa.

- Viljelijät ovat aluksi hieman epäileväisiä, mutta kuopasta selviävät asiat, kuten juurten vointi ja syvyys tai maan kerrostuneisuus, herättävät ajatuksia ja keskustelua paikan päällä, Valtonen toteaa.

Peltomaan laatutesti kertoo kattavasti ja nopeasti viljelymaan laadusta. Testissä selvitetään tilalla käytössä olevat viljelytoimenpiteet, lohkon maan rakenne useilla eri mittareilla sekä lohkon lierokanta, maahengitys ja vedenjohtavuus.

- Maan pinnan alta näkee erittäin hyvin muokkauksen jäljet pintamaasta syvempiin kerroksiin asti, hän jatkaa kokemuksistaan.

Maan muokkauksen jäljet ovat helposti havaittavissa pintamaassa, joka on noin 15–20 cm syvä kerros. Jotta tiivistymisen syyt selviäisivät, täytyy nähdä pintaa syvemmälle. Tämä onnistuu vain kaivamalla kuoppa, joka on noin 40 cm syvä ja puolisen metriä leveä. Kuopan paikka valitaan lohkon ongelmakohtasta, ja toinen kuoppa kaivetaan saman lohkon "normaaliin" kohtaan. Kuopan on oltava niin syvä, että päästään kyntökerrokseen asti. Jos kyntökerrokseen on muodostunut niin sanottu kyntöantura, on hyvä vaihtaa kyntösyvyyttä seuraavilla kyntökerroilla. Kuoppa kannattaa kaivaa sekä peltolohkon huonoon että hyvään osaan.

Tiivis maa on huono kasvualusta

Syynä sadon selittämättömälle pienenemiselle voi olla peltomaan tiivistyminen, mikä tapahtuu vähitellen. Tiivistymisen huomaa vasta, kun se on edennyt niin pitkälle,

että kasvien on vaikeaa saada juuristo riittävän syvälle. Ahtauteen joutunut juuristo alkaa haaroittua ja etsiä kanavia, joihin tunkeutua. Maan pinnalla olevat kasvinosat kehittyvät tiivistyneessä maassa heikommin kuin kuohkealla kasvualustalla. Näkyvin merkki maan tiivistymisestä ovat lätäköt, jotka eivät imeydy sateen jälkeen. Ne voivat aiheuttaa pintavaluntaa ja jopa eroosiota.

Maan vedenjohtavuus ja maahengitys kuuluvat Peltomaan laatutestiin. Ne tarkentavat ja varmistavat tietoa maan laadusta. Aiempien vuosien hajoamattomat kasvijätteet kertovat puutteellisesta maahengityksestä. Vedenjohtavuus puolestaan paljastaa maan kyvyn imeä kosteutta ja maan kestävyys.

Testillä on monta käyttöä

Suorakylvöä suunniteltaessa on Peltomaan laatutesti paikallaan. Jos maassa on tiivistymä 10–15 cm:n syvyydessä, kylvösiemen saattaa hukkua kovan sateen aikana. Tiivistymä poistuu kolmen vuoden sisällä, mutta sitä ennen on tarkkailtava säätiloja muokkauksen ja kylvön yhteydessä. Tällöin kevytmuokkaus ennen suorakylvöä on suositeltavaa.

Peltomaan laatutesti kannattaa tehdä tai teettää silloin, kun aikoo muuttaa nykyistä viljelytekniikkaa tai ottaa viljelyyn uusia kasveja. Myös koneistuksen uusiminen antaa aiheen testaukseen.

Laatutestistä tarkemmin

Peltomaan laatutesti on ProAgria ja MTT:n asiantuntijoiden kehittämä mittausmenetelmä maan laadun arvioimiseksi. Peltomaan laatutestiin voi tutustua internetissä osoitteessa www.agronet.fi/peltomaan_laatutesti. Asiantuntevaa opastusta testaukseen antavat ProAgria Maaseutukeskusten neuvojat. Maan laadun arvioinnin paras ajankohta on loppukesällä ja alkusyksystä sadonkorjuun jälkeen. Testaus onnistuu hyvin kosteassa maassa.

Peltomaan laatutesti

Itsearviointilomake verkossa

- pisteet omasta toiminnasta
- ohjaa eteenpäin

Kuoppahavainnot

- maan rakenne
- lierojen määrä ja laatu
- maalajit
- juuret ja juurikanavat

Täydentävät testit

- maahengitys
- pinta- ja pohjamaan vedenjohtavuus

Lisätietoja: kaisa.tolonen@proagria.fi
puh. 020 747 2469